

מועד מנחם אב תשפ"א

בס"ד

מבחן בהלכות אבן העזר

הוראות לנבחן:

- א. יש לנמק כל תשובה ולציין את כל המקורות.
- ב. תשובה שאינה מנומקת ומפורטת, לא תתקבל. אולם, אין להאריך שלא לצורך ושלא לעניין.
- ג. יש לענות על 13 שאלות מתוך 18 שאלות.
- ד. יש להתחיל כל תשובה בראש עמוד.
- ה. לתשומת ליבכם: דפי טיוטא לא ייבדקו.
- ו. יש לכתוב בכתב יד קריא וברור, כתב שאינו קריא, לא ייבדק.
- ז. חובה לענות על 13 מתוך 18 שאלות.
- ח. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 13 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 13 התשובות שמבקש לבדוק.
- ט. שאלה המחולקת למספר חלקים, אף תשובתה תהיה מחולקת כך. אין להשיב על כל חלקי השאלה יחדיו.
- י. אין לכתוב את שם הנבחן או סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה.
- י. בחינה שימצא עליה סימן מזהה - לא תיבדק, והנבחן יוזמן לוועדת משמעת.

בהצלחה!

1. גוי הבא על בת ישראל

- הבא את מקור הדין ואת שיטות הראשונים והפוסקים בהתייחס לשאלות הבאות :
- א. מה דין האישה והאם יש נ"מ בין רווקה לאשת איש?
 - ב. מהו מעמדו ודינו של הוולד לקהל ולכהונה? (לכתחילה ובדיעבד).
 - ג. האם בזמן הזה ניתן להתיר לכתחילה נישואי כהן לבת שנולדה לבת ישראל מגוי? ומה הדין כאשר כבר נשא אותה אזרחית?

2. פנויה שנתעברה

- א. האם נאמנת להכשיר את הוולד לבא בקהל ומה הדין ברוב פסולים? נמק ופרט.
- ב. מה דין הוולד כשהאם מתה ואיננה לפנינו?
- ג. האם אסופי שהוכח שלא הושלך למיתה מותר לבא בקהל או שמא יש בו דין שתוקי?

3. אחד לבעל ואחד לבועל

- הבא את מקור הדין וטעמו ואת סברות הראשונים והפוסקים בהתייחס למקרים הבאים :
- א. אשת ישראל / אשת כהן שנאנסה - מה דינה לבעל ולבועל?
 - ב. זינה עם אחות אשתו וגירשה בעלה - האם מותר לו לשאתה אחר מיתת אשתו?
 - ג. אשת איש שזינתה עם גוי, גירשה בעלה ונתגייר הגוי - האם מותר לו לשאתה?
 - ד. כשנאסרה כבר לבעל מבועל ראשון - האם נאסרת לבועל שני?
 - ה. זינתה ברצון והוברר שבשעת הזנות בעלה כבר שבק חיים לכל חי.

דף 1 מתוך

4. דין הבחנה

- א. מהו מקור, תוקף וטעם דין הבחנה. הדגם ונמק בהתייחס למקרים הבאים:
1. גוי וגויה שהתגיירו ומבקשים להינשא זל"ז כדמו"י.
 2. גיורת זקנה.
 3. מחזיר גרושתו.
 4. אישה שנאנסה תחת בעלה.
- ב. האם ניתן להקל בהבחנה בזמן הזה לאחר בדיקת מעבדה השוללת קיומו של הריון?

5. 'נישואין אזרחיים'

- הבא את צדדי הדיון והספק אודות מעמדם ותוקפם ההלכתי של 'נישואין אזרחיים', בהתייחס לשאלות הבאות:
- א. האם הם זוקקים גט? האם ללא גט - יהיה חשש ממזרות כלפי בנים מבעל שני?
 - ב. האם האיש מחוייב במזונות האישה?
 - ג. האם אישה שקיבלה גט לאחר 'נישואין אזרחיים' מותרת לכהונה?
 - ד. האם אישה שהייתה נשואה אזרחית לאיש שנפטר ללא זרע של קיימא זקוקה לחליצה?

6. חתן שכח את טבעת הקידושין בביתו

- א. האם יכול לקדש את האישה ע"י טבעת שאולה מאשה אורחת שהיא עצמה שאלה את הטבעת מחברתה הרווקה או הנשואה?
- ב. האם יכול לקדש את האישה בטבעת שקיבל מחבירו במתנה על מנת להחזיר?
- ג. האם יכול לקדש את האישה על ידי שיקנה לה את טבעת הקידושין שבביתו, בקניין סודר?

7. קידושין

- א. האם יש לחוש ל'הצעת נישואין' בפני עדים במסגרתה העניק החתן לכלה המיועדת טבעת ואמר לה "התנישאי לי"?
- ב. מה דין הקידושין של בחור שהציג עצמו בפני הכלה כתלמיד חכם מופלג והוברר שאפילו צורתא דשמעתא איננו יודע?
- ג. מה תוקפם של נישואין פרטיים ומה תוקפם של נישואין פיקטיביים שנעשו אך לשם הסדרת אשרת תושבות קבע?

8. עדות קידושין

- א. האם צריך וראוי להקפיד על יחוד עדים בקידושין?
- ב. האם קידושין מתקיימים בעדות ידיעה ללא ראיה?
- השב בהתייחס למקרים הבאים: כלה שפניה היו מכוסות בשעת הקידושין ורק אחר שהלכה גילו העדים את פניה להעיד שהיא המתקדשת, דין 'הן הן עדי יחוד', עדים שלא ראו את רגע נתינת הטבעת ממש.
- ג. מה הדין בחופה רבת משתתפים בה החתן יחד עדים אך לאחר מכן הוברר כי אחד העדים שיוחדו לעדות הוא קרוב?

9. כתובה

- א. האם ובאיזה אופן יש להתיר לחתן להתייחד עם כלתו ללא שטר כתובה?
- ב. מהו שיעור הכתובה בבעולת עצמו ובאנוסה?
- ג. האם מועיל תנאי לפיו לא יתחייב הבעל בשאר, כסות, עונה ועיקר כתובה?

10. מזונות אישה

- א. מהו גדר ותוקף חיוב הבעל במזונות האישה (דאורייתא, דרבנן ועוד) והנ"מ לדינא.
- ב. באיזה אופן יפטר הבעל מחיוב מזונות לאשתו? הבא 3 דוגמאות.
- ג. האם ניתן לחייב/לכפות בעל לגרש את אשתו באופן שאיננו זן אותה כראוי לה?

עמוד 2 מתוך 3

11. מזונות ילדים

- א. מהו גדר ותוקף חיוב האב במזונות ילדיו בגילאים השונים.
- ב. האם אב חייב במזונות בנו מפנויה ומאשת איש?
- ג. האם אב מחויב במזונות בן מרדן?
- ד. האם יש בסיס הלכתי לחיובה של האם במזונות ילדיה?

12. מורד/ מורדת

- א. מה דין אישה המורדת על בעלה בטענת "מאס עלי" באמתלה מבוררת?
- ב. מה דין חיובי בעל המורד מתשמיש בזמן הזה באופן שרוצה לגרש ולתת את כתובתה?
- ג. האם בעל מורד יורש את אשתו?

13. עובר/עוברת על דת

- באר את יסוד דין עוברת על דת בהתייחס לשאלות הבאות:
- א. האם אישה שעשתה הפלה בלי ידיעת בעלה מפסידה את כתובתה?
- ב. האם כשהבעל ידע שהאישה משמשתו נידה מפסידה את כתובתה?
- ג. האם ניתן לחייב בעל העובר על דת בגט?

14. גיטין

- א. ציין שתי דוגמאות בהן יוחל על הבעל דין - מותר, מצוה, חובה, כפיה - לגרש את אשתו.
- ב. האם ניתן להתלות ולעכב את סידור הגט עד תשלום הכתובה?
- ג. האם מועיל להקנות לאישה את הגט בדרכי הקניינים או שצריכים דווקא נתינה לידה? והאם צריך להקפיד שכל הגט יהיה בידה?

15. כתיבת וסידור הגט

- א. האם הבעל או האישה יכולים לכתוב את הגט בעצמם?
- ב. מה דינו של גט שנכתב ע"י הסופר בשעת לילה מאוחרת, בעשר שורות, ללא שרטוט, ועוד הפליא לעשות עת יצא בכתיבת הגט מחוץ לשיטין?
- ג. מה הדין כאשר הבעל נתן את הגט לידיה של האישה ללא אומר ודברים?

16. מצוות חליצה

- א. האם יש מצוות חליצה באופן שהאישה איננה רוצה כלל להינשא?
- ב. אדם נפטר ללא זרע והשאיר אחריו שני אחים. הגדול נשוי והצעיר רווק. איזו חליצה עדיפה? האם דין זה תלוי בחדר"ג?
- ג. מה דין חליצת נידה ומה דין חליצה בתוך ג' חודשים - לכתחילה ובדיעבד?

17. הרכב בית דין

- א. האם צריך ב"ד של שלושה להיתר עגונה?
- ב. האם צריך ב"ד של שלושה לסידור הגט?
- ג. האם צריך ב"ד של שלושה לחליצה?

18. האם אשת איש נאסרת על בעלה, באופנים הבאים:

- א. זינתה בשוגג.
- ב. סברה שמותר.
- ג. להצלת כלל ישראל.
- ד. התירו לה ב"ד בטעות להינשא.

בהצלחה